

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ 0213/ 08747

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

กัณยาน 2548

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางและมาตรการ
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/(คกก.6.2)/7706 ลงวันที่ 15 มิถุนายน
2548

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานฉบับสมบูรณ์ และรายงานในรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์
2. บัญชีรายชื่อผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะกรรมการ คณะที่ 6.2
(ฝ่ายกฎหมาย) ได้มีมติให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพิจารณาความเห็นและข้อเสนอ
แนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย โดยจัดทำความเห็น ผลการพิจารณา และ
ผลดำเนินการ เพื่อเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนเสนอคณะกรรมการ นั้น

กระทรวงยุติธรรมได้จัดการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยที่ประชุมเห็นด้วยกับ
ข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว เนื่องจากจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยเฉพาะในภาคราชการ มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และ
เป็นเรื่องที่คณะกรรมการได้มีมติเป็นนโยบาย แนวทาง และมาตรการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติอยู่แล้ว
รายละเอียดปรากฏตามรายงานที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วิชชัย วรรณสถิตย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

โทร./โทรสาร 0 2502 8331

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย

1. ความป็นมา

1.1 ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหนังสือเรียนนายกรัฐมนตรีว่า ในการประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2548 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2548 ได้พิจารณาและเห็นชอบให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย ของคณะทำงานติดตามและศึกษาปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา

1.2 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่ารองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครืองาม) ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของ โดยจัดทำความเห็น ผลการพิจารณา และผลดำเนินการ เพื่อเสนอคณะกรรมการกัลนกรองฯ พิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

2. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 89 และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543 มาตรา 10 (1) กำหนดสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ

2.2 พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543 มาตรา 17 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะ หรือให้ความเห็น เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและเปิดเผยเหตุผลให้สาธารณชนทราบด้วย

2.3 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2546 กำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543 โดยในกรณีมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งคำสั่งนายกรัฐมนตรีให้หน่วยงานหลักไปจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ (ฉบับสมบูรณ์) และสรุปย่อตามรูปแบบที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดด้วย (เพื่อเตรียมไว้เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์) แล้วส่งมาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

3. ข้อเท็จจริง

ในการประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2548 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2548 สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาและเห็นชอบให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย ของคณะทำงานติดตามและศึกษาปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

3.1 มาตรการที่ต้องดำเนินการตามลักษณะงานของหน่วยงาน

3.1.1 แนวทาง/มาตรการสำหรับการจัดการปัญหาในหน่วยงานที่มีอำนาจมาก การใช้มาตรการทางกฎหมายและการมีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งจะเป็นสิ่งสำคัญโดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางอำนาจ ยกเลิกการใช้ดุลยพินิจอย่างเบ็ดเสร็จในหน่วยงานที่มีอยู่ตามโครงสร้างกฎหมายเดิม

3.1.2 มาตรการสำหรับหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก ซึ่งในการปฏิบัติงานมีช่องทางการทุจริตที่มีการนำงบประมาณของแผ่นดิน ไปใช้ในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วมโดยแท้จริงมีข้อเสนอได้แก่

(1) ให้มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดโอกาสการทุจริตโดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการขนาดใหญ่

(2) เพิ่มประสิทธิภาพและสนับสนุนงบประมาณด้านการตรวจสอบโดยสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรตรวจสอบที่มีอยู่เดิม และส่งเสริมให้มีระบบการตรวจสอบที่มีทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมอยู่ด้วย

(3) ให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแก่สาธารณะก่อนและหลังเข้าดำรงตำแหน่งของตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์

3.2 มาตรการที่ต้องมีการดำเนินการสำหรับทุกหน่วยงาน

3.2.1 มาตรการด้านจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสในการปฏิบัติงานต้องมีการส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตในทุกระดับทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

3.2.2 มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องมีการสนับสนุนส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ

3.2.3 มาตรการด้านระบบการตรวจสอบ ต้องมีการเพิ่มบทบาทและความเข้มแข็งให้แก่องค์กร ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีระบบการทำงานที่โปร่งใสและดำเนินการเอาผิดกับผู้กระทำการทุจริตในหน่วยงานอย่างจริงจัง ส่วนองค์กรตรวจสอบภายนอกควรที่จะมีการประสานงานทั้งในด้านข้อมูลและการดำเนินงานกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ให้มากขึ้น

3.3 มาตรการอื่นๆ ที่จะมีส่วนสนับสนุนการแก้ไขปัญหา

3.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวกับ “การคอร์รัปชันทางนโยบาย” หรือ “คอร์รัปชันที่มีลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest)” ให้มากขึ้น

3.3.2 นำผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบที่ได้มีการดำเนินการเสร็จแล้วไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง และเผยแพร่ข้อมูลที่ได้ไปสู่ระดับรากหญ้า

3.3.3 การดำเนินการศึกษาวิจัย ควรมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีประสบการณ์ในเหตุการณ์จริงเป็นผู้ร่วมดำเนินการด้วย ไม่ควรให้นักวิชาการดำเนินการศึกษาฝ่ายเดียว

อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่สามารถอาศัยเพียงระบบหรือกลไกมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยพลังทางสังคมที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการแก้ไขปัญหอย่างจริงจังด้วยโดยเฉพาะในส่วนของค่านิยมและวัฒนธรรม ของคนไทยในสังคม ซึ่งต้องมีการปลูกฝังและกระตุ้นให้มีจิตสำนึก จริยธรรม คุณธรรมที่ยกย่องความดี ความซื่อสัตย์ รวมทั้งการสร้างเสริมธรรมะและระบบคุณธรรมในสังคมให้เกิดตั้งแต่วัยเด็ก และเยาวชน วัยรุ่น ผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา อันเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมที่ดี และสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ รัฐต้องมีนโยบายในการสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง ดังที่เคยแสดงในหน่วยงานที่ได้ดำเนินการเป็นตัวอย่างได้ผลดีมาแล้ว ดังเช่น โครงการของกรมศุลกากรในความพยายามลดการทุจริตคอร์รัปชัน โดยดำเนินการโครงการเก็บภาษีอากรด้วยระบบ EDI หรือการริเริ่มการปรับเปลี่ยนค่าธรรมเนียมได้โตะมาเป็นการเก็บ ค่าธรรมเนียม 200 บาท ต่อ 1 ใบขนสินค้า เป็นต้น

4. การดำเนินการ

กระทรวงยุติธรรมในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าของเรื่อง ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทยของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้างต้นแล้วเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2548 ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ชั้น 28 อาคารกระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วยส่วนราชการ องค์การอิสระ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรองศาสตราจารย์รชทอง จันทรางศุ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน

5. ผลการดำเนินการ

ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางโดยพิจารณาประกอบกับข้อมูลของกระทรวงมหาดไทยที่ส่งให้กระทรวงยุติธรรมล่วงหน้า (กระทรวงมหาดไทยไม่ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม) เห็นว่าความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเป็นนโยบาย แนวทาง และมาตรการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติอยู่เป็นส่วนใหญ่แล้ว ดังนี้

5.1 มาตรการที่ต้องดำเนินการตามลักษณะงานของหน่วยงาน

5.1.1 แนวทาง / มาตรการสำหรับการจัดการปัญหาในหน่วยงานที่มีอำนาจมาก

(1) การใช้มาตรการทางกฎหมายและการมีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (แก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (มาตรการตรวจสอบความโปร่งใส และความสุจริตสำหรับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวกและมาตรการตรวจสอบการใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

(2) ต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางอำนาจยกเลิกการใช้ดุลพินิจอย่างเบ็ดเสร็จในหน่วยงาน สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (นำเอามาตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลในการปฏิรูประบบราชการมาใช้อย่างจริงจัง) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (การพัฒนามาตรฐานการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของประชาชน)

5.1.2 มาตรการสำหรับหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก

(1) ปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดโอกาสการทุจริต สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (แก้ไขกฎระเบียบที่เอื้อต่อการทุจริตแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (มาตรการลดโอกาสการทุจริตในหน่วยงาน)

(2) เพิ่มประสิทธิภาพและสนับสนุนงบประมาณด้านการตรวจสอบ และส่งเสริมให้มีระบบการตรวจสอบที่มี ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมอยู่ด้วย สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (เพิ่มการตรวจตราเพ่งเล็งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บางหน่วยที่มีรายงานการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมากเป็นพิเศษ และจัดระบบการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพ) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (มาตรการตรวจสอบความโปร่งใส และความสุจริตสำหรับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวก)

(3) ให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแก่สาธารณะ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (การแสดงบัญชีทรัพย์สินข้าราชการตั้งแต่ระดับ 8 ขึ้นไป)

5.2 มาตรการที่ต้องดำเนินการสำหรับทุกหน่วยงาน

5.2.1 มาตรการด้านจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (รณรงค์ด้านวัฒนธรรมและส่งเสริมค่านิยม รักความซื่อสัตย์สุจริต และส่งเสริมคุณธรรมในระบบราชการ โดยเฉพาะการแต่งตั้งโยกย้ายและป้องกันการกลั่นแกล้ง) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (การพัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริต)

5.2.2 มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วม) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (การพัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริต)

5.2.3 มาตรการด้านระบบการตรวจสอบ สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (จัดระบบการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพ) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (มาตรการตรวจสอบความโปร่งใส และความสุจริตสำหรับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายและอำนวยความสะดวก และมาตรการตรวจสอบการใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

5.3 มาตรการอื่น ๆ ที่จะมีส่วนสนับสนุนการแก้ไขปัญหา (ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม มีการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง และการดำเนินการศึกษาวิจัยควรมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีประสบการณ์ร่วมดำเนินการด้วย)

กระทรวงยุติธรรมได้นำแนวคิดตามมาตรการนี้ไปดำเนินการแล้วโดยจัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นเอกสารประกอบในการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 3 เรื่อง บทบาทของกระบวนการยุติธรรมกับการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน ระหว่างวันที่ 22 – 23 สิงหาคม 2548 โดยผู้ทำการศึกษาจะเป็นผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในแต่ละหัวข้อ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน กพ. กรมราชทัณฑ์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม สถานทนายความ และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย รวม 12 หัวข้อ ดังนี้

5.3.1 การป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้สืบสวนจับกุมคดีอาชญากรรม โดยใช้มาตรการเงินสินบนเงินรางวัล

5.3.2 การจัดตั้งหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตฝ่ายบริหาร

5.3.3 มาตรการป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบศึกษาเฉพาะกรณีมาตรฐานความโปร่งใสในเรือนจำ

5.3.4 การกำหนดห้ามให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดำเนินการตามมาตร 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

5.3.5 ความขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

5.3.6 การพัฒนามาตรการป้องกันการคอร์รัปชันในภาคเอกชนศึกษา กรณีธรรมาภิบาลเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบต่อ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายของคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.3.7 ปัญหาการกำหนดอายุความของความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

5.3.8 มาตรการตรวจสอบหน่วยงานที่มีแนวโน้มทุจริตคอร์รัปชัน

5.3.9 การสร้างความร่วมมือในการปราบปรามการคอร์รัปชัน

5.3.10 การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองศึกษาเฉพาะขั้นตอนของพนักงานอัยการ

5.3.11 พัฒนาการและบทบาทภาคประชาสังคมและการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

5.3.12 การให้ความรู้ การสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการคอร์รัปชัน การสร้างความตื่นตัวและจิตสำนึกให้แก่ประชาชน

5.4 ปัจจัยอื่นนอกจากมาตรการต่างๆ

5.4.1 พลังทางสังคมที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 (สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วม) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 (การพัฒนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริต)

5.4.2 รัฐต้องมีนโยบายในการสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 (นโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ และนโยบายพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี) และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2547 วันที่ 12 ตุลาคม 2547 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548 วันที่ 1 มีนาคม และวันที่ 29 มีนาคม 2548)

6. ความเห็น

ที่ประชุมมีความเห็นสรุปได้ดังนี้

6.1 ความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยเฉพาะในภาคราชการ มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเป็นนโยบาย แนวทาง และมาตรการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ อยู่แล้ว

6.2 การกำหนดมาตรการโดยจำแนกหน่วยงานที่มีอำนาจมาก และหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก ตามความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรต้องมีการกำหนดค่านิยม หรือความหมายให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการนำมาตราการดังกล่าวไปปฏิบัติ โดยอาจกำหนดว่า หน่วยงานที่มีการบังคับใช้กฎหมายและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจมาก หรือหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก อาจต้องกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำที่หน่วยงานได้รับงบประมาณทั้งหมดหรือจากหมวดใดหมวดหนึ่ง

7. ข้อเสนอ

7.1 เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทยตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ และมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นการแสดงถึงความจริงจังในการปราบปรามการทุจริตของรัฐบาล ควรกำชับให้ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบตามมาตรการและมติคณะรัฐมนตรีเร่งรัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว หากมีปัญหาอุปสรรคหรือข้อขัดข้อง ก็ควรนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

7.2 ควรเร่งรัดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐขึ้นในฝ่ายบริหารโดยเร็ว และให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและเตรียมความพร้อมเพื่อให้เป็นองค์กรหลักในภาครัฐที่มีหน้าที่ในการติดตาม ประสานงาน และประเมินผลการดำเนินการของทุกหน่วยงาน และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

7.3 ควรมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย รับข้อสังเกตของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับหัวข้องานวิจัย การดำเนินการวิจัย และการแปลงงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอ

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

8.1 คณะรัฐมนตรีควรให้ความเห็นชอบความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทยตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

8.2 มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบ ประสานงานการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อรายงานให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อันเป็นการสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548 ที่มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องทำนองนี้แล้ว

รูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์

ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543

เรื่อง แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในหน่วยราชการของไทย

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยราชการของไทย ดังนี้

1. มาตรการที่ต้องดำเนินการตามลักษณะงานของหน่วยงาน

1.1 มาตรการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจมาก ได้แก่ การใช้มาตรการทางกฎหมายและการมีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็ง และต้องมีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางอำนาจยกเลิกการใช้ดุลยพินิจอย่างเบ็ดเสร็จในหน่วยงาน

1.2 มาตรการสำหรับหน่วยงานที่มีงบประมาณมาก ได้แก่ ปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดโอกาสการทุจริต เพิ่มประสิทธิภาพและสนับสนุนงบประมาณด้านการตรวจสอบ และส่งเสริมให้ระบบการตรวจสอบที่มี ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมอยู่ด้วยและให้มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแก่สาธารณะ

2. มาตรการที่ต้องดำเนินการสำหรับทุกหน่วยงาน มาตรการด้านจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และมาตรการด้านระบบการตรวจสอบ

3. มาตรการอื่น ๆ ที่จะมีผลสนับสนุนการแก้ไขปัญหา ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมมีการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง และการดำเนินการศึกษาวิจัยควรมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีประสบการณ์ร่วมดำเนินการด้วย

4. ปัจจัยอื่นนอกจากมาตรการต่างๆ ได้แก่ พลังทางสังคมที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และรัฐต้องมีนโยบายในการสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

5. เห็นด้วยกับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว เนื่องจากจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยเฉพาะในภาคราชการ มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเป็นนโยบาย แนวทาง และมาตรการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติอยู่แล้ว

6. เรื่องที่จะรับไปดำเนินการต่อไป คือ กระทรวงยุติธรรมจะรับผิดชอบ ประสานงานการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7. ข้อดี คือ มีหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการประสานงานและติดตามการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
